

SANAT PAYLAŞIMI'NIN SÜREKLİLİĞİ İÇİN ALTERNATİF BİR KURUM: KRUG GENÇLİK MERKEZİ, KIRCAALİ BULGARİSTAN

AN ALTERNATIVE INSTITUTION FOR SHARING ART: KRUG ART CENTER,
KIRCAALİ BULGARIA

Pinar UNER YILMAZ

PhD Candidate, University of Illinois at Chicago

Chicago, IL

pinaruner@gmail.com

Öz

Sanat paylaşımı için birincil gereksinimlerden biri olan mekân, günümüzde pek çok farklı biçimde karşımıza çıkmaktadır. Sanat mekânı, müze ve galerilerden oluşabileceği gibi internet sayfaları, sokaklar, işlevini yitirmiş mekânlar, alışveriş merkezleri ya da evlerin arka bahçeleri gibi çok çeşitli biçimlerde şekillenebilmektedir. Öte yandan yeni açılan sanat mekânlarının sürekliliğini sağlamak, sanatın yaşam içinde görünür kılınması açısından önemlidir ancak oldukça bunu sağlamak hiç de kolay değildir.

Bu çalışmada, mekân ve süreklilik problemine bir çözüm önerisi getiren Bulgaristan'ın Kırcaali ilindeki Krug Gençlik Merkezi örneği ve bu merkezde gerçekleştirilen “Duzhovnitsa'nın Çiçeği” projesi sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanat Kurumu, Süreklilik, Krug Gençlik Merkezi

Abstract

Space, as one of the first requirements for sharing art, can be encountered in various formats. An art space can either be in a traditional format like a museum, gallery or appear as an alternative like websites, streets, former buildings, shopping malls, backyards of the houses. On the other hand, to provide the persistence of these spaces is important in order to maintain the visibility of the artwork: however this is not easy.

In this paper, Krug Art Gallery as a solution to the space and persistence problem and a ‘The Flower of Duzhovnitsa’ project that took place there is presented.

Key Words: Art Institution, Sustainability, Krug Youth Center

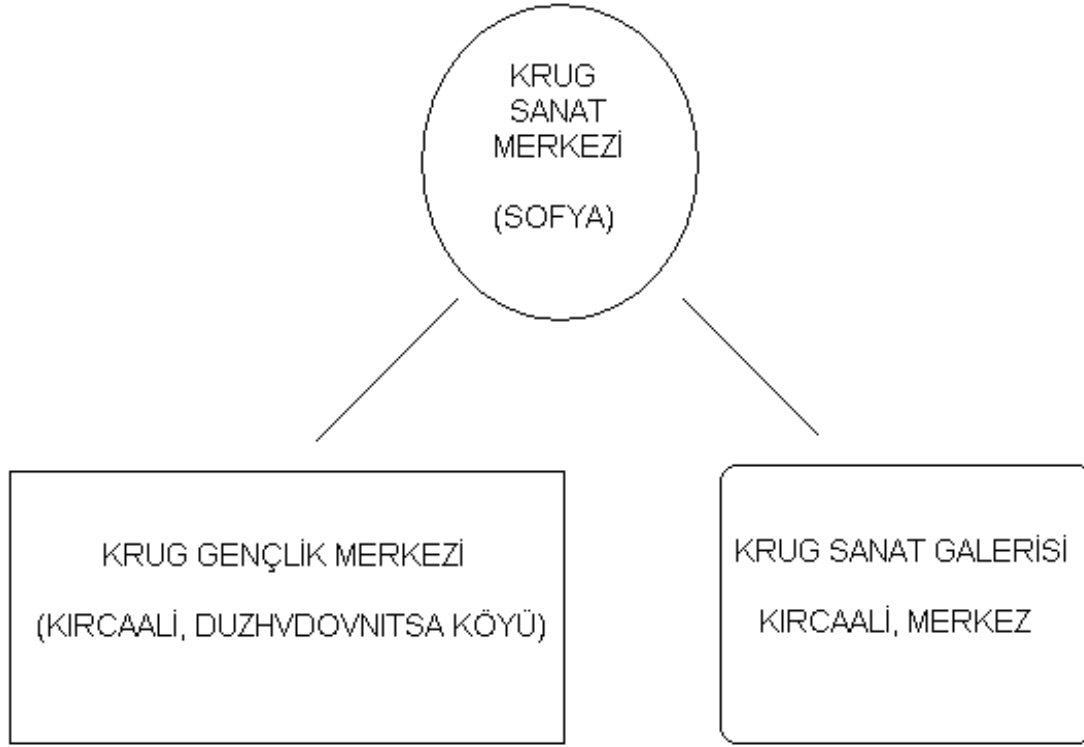
1. Giriş

Hem görsel hem de yazınsal alanda sanat üretiminin anlamını genişletmek, farklı anlamlar kazanmasını ve deneyimlenmesini sağlamak için her daim bir paylaşıma ve çeşitli ortamlara ihtiyaç duyulur. Yapıt, ancak izleyici ile buluştuğunda kendi bağlamına ulaşır ve böylelikle sanatçı kendini ifade etmenin çeşitli yollarını bulur.

Küratör ve sanat eleştirmeni Carolee Thea'nın da belirttiği üzere “günümüzde küreselliğin yön verdiği kültür içerisinde, sanatçı ve küratörler, sanatsal ifadenin, entelektüel eleştirinin ve kendi toplumlarına dair hümanist etkilerin paylaşımı için, alternatif diller ve müzakere alanları bulmak durumunda kalmışlardır.” (Thea, 2001, 13) Sanatçı, paylaşıma ihtiyaç duyduğunda, yapıtı görünür kılmak ve izleyici ile buluşturmak için müzeler ve galerileri kullanabileceği gibi, çeşitli ortamlar da yaratabilmektedir. Küreselleşmenin getirdiği yeni durumlarla birlikte, sanatçı üretimini tüm dünyayla paylaşma gereği duyar. Bu nedenle, sanatçının, kendi coğrafyası ve etrafındaki dünya ile olan ilişkisini ortaya koyabileceği ve bunu çeşitli coğrafyalardan insanlarla birlikte üretebileceği ve/veya paylaşabileceği platformlar oluşturulur. Mekân sıkıntısı ve imkân yoksunluğundan yakınan sanat çevre ve gruplarında, konferans, söyleşi, toplantı gibi etkinliklerin düzenlenebileceği, atölyelerin uygulanabileceği ve sergilerin yapılacağı sürekli ve sabit alternatif ortamların olması önemlidir.(Jacob, 2006, 134) Bu ortamların sürekliliği için mekân, iş gücü, emek, para gibi çeşitli kaynaklar gerekir.

Günümüzde, pek çok ülkede, sanatın üretimi ve paylaşımı için çeşitli sayıda ve türde alternatif kurum, kuruluş ve yaklaşım gözlemlenmek mümkündür. Sanatçılar, sanatçı kolektifleri, sanat tarihçileri, sanat eleştirmenlerinin yanında birçok sanat profesyoneli tarafından sanat merkezleri, alışveriş merkezleri, kullanılmayan fabrikalar, tren garları, hastaneler, ıslah evleri, ibadet yerleri gibi mekanlarda, gerçekleştirilen projeler, sanat üretimine ön ayak olan girişimlerdir. Bu girişimlerden biri de Krug Gençlik Merkezi'dir. Bu çalışmada, öncelikle Krug Gençlik Merkezi'nin genel yapısı ve gerçekleştirdiği projeler ortaya konulmakta, ardından da 2007 yazında bu merkezde gerçekleştirilen “Duzhdovnitza'nın Çiçeği” projesi açıklanmaktadır.

2. Krug Gençlik Merkezi

Krug Gençlik Merkezi, 1998 yılında Sofya’da kurulmuş olan Krug Sanat Merkezi’ne bağlıdır. Sanatçılar, sanatçı kolektifleri, sanat tarihçileri, sanat eleştirmenleri için kurulmuş olan Krug Sanat Merkezi, Kırcaali Belediyesi işbirliği ile 2001 yılında Kırcaali merkezindeki Krug Sanat Galerisi ve 2005 yılında ise Krug Gençlik Merkezi’ni hayata geçirmiştir. Avrupa Birliği Gençlik Projeleri kapsamında kurulan, Krug Gençlik Merkezi, Avrupa Kültür Gençlik evlerinden biridir. Kırcaali’nin Duzhdovnitza köyünde faaliyet göstermektedir.

Krug Gençlik Merkezi, Kırcaali’nin, Duzhdovnitza köyünde bulunan yaklaşık 100 yıllık taş bir binanın restore edilmesi ile hayat bulmuştur. Yapı, 1963 yılına kadar bir caminin kuran kursu, ardından 1993 yılına kadar da bir okul olarak kullanılmıştır.(Landry, 2006, 26) 12 Haziran 2003 yılında Kırcaali Belediyesi ile yapılan 10 yıllık bir sözleşme sonunda, Krug Gençlik Merkezi’nin kurulduğu, taş bina renovasyon için Krug’a verilmiştir. 2005 yılının Eylül ayında, Krug Sanat Merkezi yönetimi, köy halkı ile işbirliği içinde burayı sanat merkezine dönüştürmüştür.(Nikolaeva, 2007, 6)

Krug Gençlik Merkezi farklı ülkelerden genç sanatçıların ve sanatçı adaylarının fikirlerini gerçekleştirecek ortamlar yaratan, sanatçıların bu ortamda özgürce üretim yapabilmeleri ve üretimlerini sergilemelerini sağlamaya çalışan bir kuruluştur.

Başlangıcından itibaren, Krug Gençlik Merkezinin bir sanat laboratuvarı, deneyim merkezi ve açık sanat alan olması planlanmıştır. (Nikolaeva, 2007, 2)

2.1. Krug Gençlik Merkezi Amaç, Hedef ve Misyonu

Krug'un amacı, diğer kültürleri öğrenmek, keşfetmek ve farklı kültürlerle etkileşim içerisinde bulunmak isteyen genç sanatçı ve şairleri bir araya getirmektir. Bununla birlikte, Krug, içerisinde bulunduğu ortamı geliştirmek, orada yaşayan insanların kişisel gelişimlerine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. (Nikolaeva, 2007, 4) Diğer yandan, teknik destek sağlayarak, genç sanatçıların kapasitelerini kullanmalarını ve gençlik merkezi içerisinde uzun süreli kültür politikalarına katkıda bulunmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Gençlik Evi'nin hedefleri arasında, kaliteli sanat pratikleri geliştirmek, iletişimi desteklemek, genç sanatçıların yapıtlarını yayınlatabileceği kurumlarla ilişkilerini kuvvetlendirmek ve genç sanatçıları paylaşım için cesaretlendirmek yer almaktadır.

Krug'un misyonlarından biri, periferideki kültürü merkeze yerleştirmek ve bunu diğer politik ve ekonomik araçlardan daha etkin bir şekilde gerçekleştirmektir. Krug, yeni, alternatif sanat alanları keşfetmekte ve ortaya koymaktadır. Bu sanat alanları, alışılmışın dışında, klasik sanat merkezlerinden daha farklı bir yapıda ortaya çıkar. Bu alternatif sanat merkezleri genelde periferideki kültürleri merkezdeki insanlarla paylaşır. (Nikolaeva, 2007, 5)

2.2. Krug Gençlik Merkezi'nin İşleyişi

Krug Gençlik Merkezi, diğer Avrupa Kültür Gençlik evleri gibi, dünyadan genç sanatçıların gelip konaklayabileceği ve içerisinde buldukları sosyal yapıyı inceleyerek projeler gerçekleştirebileceği bir özellikte yapılandırılmıştır. Merkez, sanat paylaşımı için kurulmuş bir gençlik ve sanat alanı olma özelliğini taşımaktadır. Sanatta deneyim ve paylaşım unsurunun önemini kavramış bir kurumdur. (Nikolaeva, 2007, 2)

Gençlik evi, düşünce paylaşımının gerçekleşebileceği, yerel kültürel çevrenin incelenebileceği, yerel kültürle birlikte Avrupalı etnik ve kültürel sentezlerin yapılacağı bir merkezdir. Bölgenin yerel dili, dışarıdan gelen sanatçı ve şairlere, deneyimleri için açık bir alan oluşturmaktadır. Bir köy galerisi özelliğini de taşıyan yapı, orada yaşayan çocuklar, gençler ve yetişkinlerle gerçekleştirilebilecek aktivitelere de olanak sağlar. Yeniden düzenlenmiş odalar, çok işlevli alanlar ve modern teknik donanım burada gerçekleştirilebilecek pek çok etkinliği olası kılmaktadır.

2005 yılından itibaren de Kanada A.B.D, Macaristan, Belçika gibi ülkelerden kurum ve kuruluşlarla ile işbirliği içerisinde Krug Gençlik Evinde sanat atölyeleri, konferanslar ve uzun süreli projeler gerçekleştirilmektedir. Bunun yanısıra, Krug Gençlik Evi, genç sanat projeleri için bir laboratuvar, çocuklar için bir sanat okulu, çevredeki halkı içerisine dâhil eden bir merkez haline gelmiştir.

Krug Gençlik Merkezi'nin ana destekçisi, İsveç Kültürel Programı Bulgaristan Pro Helvetia/SDC'dir. Aynı zamanda bu kurum, sanat merkezinde gerçekleştirilecek diğer projelere de destek vermektedir. Kâr amacı gütmeyen bir kurum olduğunu her fırsatta vurgulayan Krug, farklı ülkelerden sanatçı ve şairlere, fikirlerini gerçekleştirebilecekleri, alternatif projeler üretebilecekleri bir alan sunarken elbette ki her kurum ve kuruluş gibi, projelerini gerçekleştirmek için sürekli bir finansmana gerek duymaktadır. Her sivil toplum kuruluşu gibi Krug da, devamlılığı için gereken finansmanın büyük çoğunluğunu Avrupa Birliği Fonlarından alır. (Landry, 2006, 22)

Avrupa Birliği Fonu'nun yanı sıra, Krug Gençlik Merkezi, SOROS Kültür Projeleri Merkezi ve Açık Toplum Enstitüsü gibi diğer bağımsız kurum ve kuruluşlardan da proje bazlı ya da dönem bazlı destek almaktadır. Bununla birlikte, Kırcaali Belediyesi'nin de katkılarıyla pek çok projeyi hayata geçirmektedir. Diğer yandan, Krug Gençlik Merkezi'ne gelen sanatçılar, burası için yapıtlar üretmekte ve bu yapıtlar karşılığında bir ücret beklememektedirler. Dolayısıyla, merkez, Krug Sanat Galerisi'nde sergilediği ve satışa sunduğu sanat yapıtlarından da bir gelir elde etmektedir. Tüm bunlarla birlikte, Krug, sanat evine gelen sanatçılardan da, burada kaldıkları süre boyunca kullanacakları su, elektrik internet gibi hizmetler için de bir ücret alınarak, sanat evinin devamlılığı sürdürülebilmektedir.

Krug Gençlik Merkezi'nin genel yöneticisi Radost Nikolaeva'dır. Kurucu, yönetici ve programlama konusunda, Krug Sanat Merkezi, Krug Sanat Galerisi ve Krug Gençlik Merkezi'nden sorumludur. Galina Dimova, yeni mekânlar bulmakla sorumludur ve özel olarak Krug Gençlik Merkezi'ndeki eğitim organizasyonlarını yönetmektedir.

3. “Duzhdovnitsa'nın Çiçeği” Projesi

‘Duzhdovnitsa'nın Çiçeği’ Projesi, Krug Gençlik Evi'nin bulunduğu Duzhdovnitsa köyünde, 20 Ağustos – 10 Eylül 2007 tarihleri arasında Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım fakültesi öğrencileri ve öğretim elemanları tarafından gerçekleştirilmiş bir projedir.

3.1. “Duzhdovnitza’nın Çiçeği” Projesi Amaç ve Hedefleri

Duzhdovnitza’nın Çiçeği projesinin amacı, sanat merkezinin içinde bulunduğu mekan ve topluluk ile etkileşimini çoğaltmak, sanatın anlamını ve günlük yaşam içerisindeki yerini vurgulamaktır.

Duzhdovnitza’nın Çiçeği projesi için tütün, sanat formu olarak seçilmiştir. Tütün yüceltilmiş ve buradaki halkın tütün ile olan ilişkisine vurgu yapılmıştır. Böylece Projenin hedefleri:

- oldukça önemli olan bu bitki üzerinden, köy halkının sanata olan ilgisini arttırmak; köy ile etkileşimini çoğaltmak
- diğer kültürleri öğrenmek, keşfetmek ve farklı kültürlerle etkileşim içerisinde bulunmak isteyen genç sanatçıları bir araya getirmek
- sanat merkezinin içinde bulunduğu, sanatın anlamını ve günlük yaşam içerisindeki yerini vurgulamak
- tütün bitkisi aracılığı ile sanat ve nesne arasındaki ilişkiyi ortaya koymak olmuştur.

3.2. Projenin Yöntemi

20 Ağustos – 10 Eylül 2007 tarihleri arasında Krug Gençlik Merkezi’nde gerçekleştirilen yaz atölyesinde, Bulgaristan’ın Kırcaali ilinin Duzhdovnitza (Yağmurlar) köyünde bulunan Krug Gençlik Merkezi’nin işleyişini ve idari yapısını daha yakından görme bu mekânı deneyimleme ve mekânı yöneten kişi ve kurumları tanıma fırsatı bulunmuştur. Projeye, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi’nden, Bileşik Sanatlar ve Sanat Yönetimi Programlarından sekiz kişilik bir grup katılmıştır.

Krug Sanat Merkezi için bir proje kurgulanırken, sanat merkezinin temel prensipleri, amaç ve hedeflerinin yanı sıra ekip olarak Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi katılımcılarının da temel nitelikleri göz önünde bulundurulmuştur. Projeyi gerçekleştirecek grup sanat öğrencilerinden oluştuğundan, öğrencilerin bölge halkı ile uygulayabilecekleri bir proje üretmeleri yöntemi belirleyen unsurlardan biri olmuştur.

Sanat yapıtının oluşum sürecinde, izleyicinin (köy halkının) sürece dâhil edilmesi, sosyal dönüşüm ve yeniden oluşuma katkıda bulunan bir durumdur. (Fleming, 2002, 224) Dolayısıyla yöntem belirlenirken sanatı birebir gerçekleştiren sanat öğrencilerinin yanı sıra, sanata dahil olması istenen köy halkı da göz önünde bulundurulmuştur. Diğer yandan, Krug Sanat Merkezi’nin amaçlarından biri olan, sanat merkezinin bulunduğu çevreyle uyumu ve bu çevrenin gelişimi birinci planda tutularak, bir proje geliştirilmesi hedeflenmiştir. Krug

Gençlik Evi'nin bulunduğu Duzhdovnitza köyü, Bulgaristan'da Doğu Rodop Sıradağları Bölgesinde bulunan, tamamını Türk azınlığın oluşturduğu bir yerleşim alanıdır.(Landry, 2006, 26) Duzhdovnitza sözcüğünün Türkçedeki karşılığı 'yağmurlar'dır. Köy halkının çoğunluğu Türk olduğundan bölgede Türkçe konuşulmaktadır. Bölgenin geçim kaynağı genellikle tarım ve hayvancılık üzerine kuruludur. Hayvancılık, çok önemli bir geçim kaynağı değildir ve genellikle bölgedeki köy halkının talebini güçlkle karşılamaktadır. Diğer yandan, Duzhdovnitza köyünde tarım hayvancılığa oranla daha çok önem taşır. Köylüler kendi yiyecekleri miktarda sebze ve meyve ekmenin yanı sıra ticaret amaçlı tütün yetiştirmektedirler. Buradan yola çıkarak, köyün temel geçim kaynağının tütün olduğunu söylemek mümkündür.

Öncelikle, bölgenin genel durumunu değerlendirmek üzere, iki gün süresince köy incelenmiş ve köy halkıyla sözlü görüşmeler yapılmıştır. Köyün sosyolojik yapısı, diğer köylerle ilişkisi, Bulgaristan'da bir Türk köyü olarak nasıl algılandığı ve genel geçim kaynakları araştırılmıştır. Buradan elde edilen veriler doğrultusunda, projenin çıkış noktasının köyün temel geçim kaynağı olan tütün bitkisi olması gerektiğine karar verilmiştir.

Köy halkının temel geçim kaynaklarından biri olan tütün bitkisi üzerine dikkat çekerek ve bunu sanatsal bir faaliyet içinde kullanarak, bu amaç ve hedefleri gerçekleştirmek planlanmıştır.

Ardından tütün bitkisi projeye katılan sanat öğrencileri tarafından etüt edilmiştir. Tütün çiçeğinin ve tütünün çeşitli formlarının eskizleri ve resimleri yapılmıştır. Buradan, ortaya çıkacak sanat ürününün tütün çiçeğine benzer bir formda olması kararlaştırılmıştır. Ardından, sanat merkezi çevresinde, uygulama yapılabilecek bir mekân seçilmiştir. Bu mekânın, köy halkının görebileceği ve etkileşim kurabileceği bir yer olmasına dikkat edilmiştir. Ortaya konulacak ürünün köyde yaşayanlar tarafından benimsenecek olması, projenin amacına ulaşması için önem taşıyacağından köy halkının düşüncelerine başvurulmuştur. Bu nedenle köydeki insanlarla görüşmeler yapılmış ve onların da fikirleri alınmıştır.

Köy halkının toplandığı ve sohbet ettiği bir mekân olan, sanat merkezinin yanındaki eski kuyu ve onun yanındaki kullanılmayan elektrik direği projenin uygulanması için en uygun mekân olarak seçilmiştir. Uygulama aşamasında ise, ilk olarak, elektrik direği, tütünün kurumuş halini temsil eden açık taba rengine boyanmıştır. Ardından direk tütün yaprakları ile sarmal biçiminde bir sıra halinde sarılmıştır. Arada kalan boşluklara ise, gruptaki her sanat

öğrencisi kendi seçtiği renkte el baskısı uygulamıştır. Tütün yaprağı burada, köylünün birebir işi ile olan ilişkisini sembolize etmektedir. El ise, çalışan her daim tütün ile ilişki içinde olan bir uzuv olarak burada karşımıza çıkar. Elin üretkenliği, köylünün en önemli geçim kaynağı olan tütünü işlerken gereken çalışma azmi ile bütünleşir. El ve tütünün bir noktada ayrılmaz bir bütün olduğu vurgulanmıştır.

Direk boyanıp üzerine yapraklar yapıştırılıp, el baskıları yapıldıktan sonra, etrafı metal bir örgü teli ile sarılmıştır. Metal tel, yapılan işi koruyucu olmasının yanında, yapıta anıt özelliğini de kazandırır. Metal, burada gücü simgelemektedir. Köylünün tütünden aldığı güç ve işinin kalıcılığın burada metal tel aracılığıyla vurgulanır. Aynı zamanda, direğin üzerinde bir tütün çiçeği formu verilen metal tel, tütün çiçeği formunun tamamlayıcısı da olmuştur. Öte yandan tütün, olduğundan daha büyük ve farklı bir biçimde sunulmakta ve böylelikle yüceltilmektedir. Tütün bitkisinin sanatsal bir anıta dönüşmesi, aynı zamanda köylünün umudunu da temsil eder. Direğin yanında bulunan kuyu ise, elektrik direği ile aynı renge boyanmış ve tütün yaprakları ile sarılmıştır. Ardından, üzerine el figürleri konulmuştur. Direk ve köy halkının etrafında toplandığı eski kuyu, burada bir enstalasyona dönüşmüştür.

4. Sonuç

Alternatif sanat mekânları, hangi coğrafyada bulunduğu fark etmeksizin, uluslararası paylaşım ve daimi finansal desteğe ihtiyaç duymuştur. Bu paylaşımı ve desteği sağlamak, çoğu zaman büyük çaba gerektirmiştir. Sanatın çevreye nüfuz etmek istediği her ortamda bir yol bulunmuş ve izleyici ile sanat yapıtı arasında ilişki kurulması sağlanmıştır. Avrupa Birliği Fonları ve Pro Helvetia gibi finansal kaynakların yanında yer aldığı bölgeden de destek alarak devamlılığını sürdüren Krug Sanat Merkezi, böylesi bir çabaya iyi bir örnek oluşturmaktadır.

Diğer kültürleri öğrenmek, keşfetmek ve farklı kültürlerle etkileşim içerisinde bulunmak isteyen genç sanatçı ve şairleri bir araya getirmek, içerisinde bulunduğu ortamı geliştirmek ve orada yaşayan insanların kişisel gelişimlerine katkıda bulunmayı amaçlayan Krug Sanat Merkezi, şimdiye dek buraya konuk olan sanatçıların yanında köy halkının yardımları ile de ayakta durmaktadır. Dolayısıyla, bir sanat merkezinin devamlılığı yalnızca aldığı fonlar ve yardımlar değil, aynı zamanda o sanat merkezinden fayda sağlayan gruplardır. Community, young artist, ...Krug'un burada başardığı en büyük şey, kendisinden fayda sağlayan gruplarla iyi ilişkiler kurmuş olması ve bu ilişkilerinin devamlılığını sağlamasıdır.

Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi katılımcıları olarak gerçekleştirilen projede öncelikle, gençlik evinin bulunduğu bölgede bir araştırma ve bölgeyi tanıma gezisi

yapılmıştır. Ardından, iki haftalık bir süre içerisinde bu köye, Krug Sanat Merkezi'nin amaç ve hedeflerine uygun bir proje geliştirilmiştir. Projenin, yalnızca düşünsel bir süreç olarak kalmayıp, somut bir nesneye de dönüşmesi planlanmıştır. Bu doğrultuda, Krug Gençlik Evi bahçesi kenarında bulunan, daha önce elektrik direği olan bir beton direk ve direğin yanında yer alan ve şu an kullanılmamakta olan bir kuyu, projeye katılan sanatçılar tarafından etüt edilmiş ve bir sanat nesnesine dönüştürülmüştür. Sanat nesnesinin oluşum aşamasında, ortaya çıkacak ürünün tütün ile birebir ilişki kurması planlanmıştır. Burada, tütün bitkisinin fiziksel formunun yanında, bölge insanları için önemi de göz önünde bulundurulmuştur.

Krug Gençlik Evi'nde gerçekleştirilen proje ile, aynı zamanda, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi öğrencilerinden altı sanat öğrencisi, bölgenin sosyal yapısını ve sanat ortamını deneyimleme fırsatı bulmuştur. Böylece proje, fakültenin disiplinler arası çalışma misyonunun gerçekleşmesine de katkı sağlamıştır. Proje aracılığı ile, ortak paylaşım için bir mekan bulunup, farklı disiplinlerden kişiler bir araya gelerek, farklı coğrafyalarda ortak bir proje üretilmiş oldu.

Sonuç olarak proje aracılığı ile, Krug Gençlik Merkezi'nde, kaliteli sanat pratikleri geliştirmek, iletişimi desteklemek, genç sanatçıların yapıtlarını yayınlatabileceği kurumlarla ilişkilerini kuvvetlendirmek, toplulukla iletişim, genç sanatçıları paylaşım için cesaretlendirmek gibi hedefler yerine getirilmiş olmuştur.

5. Kaynakça

- BURY, S., (2004), *21st Century Curatorship*, New York Public Library, New York, ABD
- CHIANG P.(1981), *Non-Governmental Organizations at the United Nations. Identity, Role and Function*, New York: Praeger
- DEAN, D., (1994), *Museum Exhibition Theory and Practice*, Routledge, Londra, İngiltere
- JACOB, M.J. (2006) *Making Space for Art*”, “What Makes a Great Exhibition”, Philadelphia Exhibitions Initiative, Philadelphia, PA, ABD
- LANDRY, C., (2006) *Kultur im Herzen des Wandels*, COMEDIA, Londra, İngiltere
- NİKOLAEVA, R.(2007) *A Guide to Art Intervention in Multicultural Environment: Experience and lessons learned within the Cooperation project “European Cultural Youth House – Art Horizons” (ECYH Art Horizons)*, Krug Dergisi, Bulgaristan
- NOORDEGRAAF, J., (2004), *Strategies of Display*, Nai Publishers, Rotterdam, Hollanda
- THEA C., (2001), *Foci: Interviews with Ten International Curators*, Apexart Curatorial Program, New York, ABD,
- WILLETS P. (ed.) (1996), *The Conscience of the World'. The Influence of Non-Governmental Organizations in the UN System*, Brookings Institution, Washington

http://www.krug-bg.org/en/index_en.html